

بزرگان نظام از قطبی‌سازی‌های پیشا جنگ عبور کردند

همه فدای منافع ملی

محمدرضا عارف

می‌گوید نظر حاکمیت

انجام مذاکره

با اقتدار است

حضور معاون رئیس جمهور در پایانه مرزی دوغارون

شأن زنان و کودکان افغان را
باید حفظ کنیم

دو کارشناس موفقیت‌های
دولت در بازار خودرو را
ارزیابی کردند

از شکست تابوی
خصوصی‌سازی
تاتسهیل واردات

روایتی از آخرین شب جنگ
و شهادت ۱۷ نفر
در آرام‌ترین نقطه شمال ایران

افول مربع سنتی
صادرات ایران

آستانه
در آتش

«جدایی نادر از سیمین» حالا دیگريک «فیلم مرجع» است

«ایران» به بهانه چهاردهمین سال اکران فیلم اصغر فرهادی
و نمایش آن در جشنواره ریترواتو به بررسی این فیلم می‌پردازد

«دره خرم آباد» در اجلاس
یونسکو ثبت جهانی شد

سکونتگاه
پیشاتاریخی
انسان

ایران به دنبال سیستم‌های
موقعیت‌یاب بومی

جی پی اس مختل
مکان یاب آشفته
مردم کلافه‌اند

آیت‌الله ایازی: شریعتی دینداری
صرفاً آیینی را به «دینداری»
معرفتی و اخلاقی» بدل کرد

صدای دینداری
عقلانی و مسئولانه

گفت‌وگو از موضع اقتدار؛ منطق دیپلماسی در جهان پیچیده امروز

یادداشت یک

محمدجعفر قائم‌پناه

معاون اجرایی رئیس جمهور و سرپرست نهاد ریاست جمهوری

مصاحبه اخیر رئیس جمهوری با «تاکر کارلسون» در روزهای پس از دفع موفقیت آمیز حمله رژیم صهیونیستی به ایران ، واکنش‌های متفاوتی را برانگیخته‌است. برخی این گفت‌وگو را نشانه‌ای از ضعف و عقب‌نشینی تلقی کرده‌اند؛ برخی از کشودگی نسبت به گفت‌وگوهای سیاسی برآشفته‌اند ، برخی هم البته آن را بموقع ،هوشمندانه و موفق ارزیابی کرده‌اند. فراتر از این قضاوت‌ها در تحلیل این مصاحبه پرسش‌های بنیادینی قابل طرح است: رابطه میان میدان و دیپلماسی چگونه قابل تعریف است؟ آیا دوگانه‌سازی میان مذاکره و جنگ به صلاح کشور است و مهم‌تر از همه ، چگونه می‌توان از ترکیب این دو ابزار برای استیقای اکثریتی حقوق ملی بهره‌برد؟

تلاش برای تفکیک آمریکا و رژیم صهیونیستی ، اعلام آمادگی برای دفاع قاطعانه هم‌زمان با ابزار تمایل به گفت‌وگو و تأکید بر اینکه ایران خواهان جنگ نیست ، اما بدون نیاز به کمک خارجی با شجاعت از کشور دفاع می‌کند ، همگی نشان‌دهنده رویکردی چندوجهی است که نیازمند تحلیل عمیق تر است. این رویکرد ، برای برخی جریان‌ات سیاسی داخلی قابل پذیرش نیست ، اما آیا این انتقادات تیرپای درک صحیح از پیچیدگی‌های نظام بین الملل استوار است؟

پیش از پاسخ به این پرسش‌ها ، باید از دو سرمایه عظیم ملی قدرتی کرد. اول ، رشادت نیروهای مسلح که با نیاز و فدakarی ، سربلای این سرزمین شدند و دوم ژرف نگری و همبستگی ملت بزرگ ایران که با برخورد مسئولانه و هوشمندانه خود ، نقشه‌های شوم دشمنان برای ایجاد آشوب ، ناامی و تجزیه را نقش بر آب کردند. این دو سرمایه پشتوانه‌های اصلی هر حرکت دیپلماتیک موفق هستند و باینکه براین دو سرمایه ارزشمند است که می‌توان به تحلیل عمیق تر ماهیت دیپلماسی از موضع اقتدار پرداخت.

اما به گواه تاریخ ، بزرگ‌ترین پیروزی‌های نظامی ، زمانی به ثمر نشسته‌اند و به دستاوردهایی عینی تبدیل شده‌اند که با تدبیر سیاسی همراه شده باشند. پیمان صلح «وسنغالی» که به جنگ‌های سی ساله اروپا پایان داد ، معاهده ورسای که جنگ جهانی اول را خاتمه بخشید و حتی قطعنامه ۵۹۸ که جنگ تحمیلی را متوقف کرد ، همگی نشان می‌دهند که دیپلماسی ، ادامه منطقی جنگ برای تثبیت دستاوردهاست. اگر تاریخ اسلام را مطالعه کنیم ، در سیره نبوی میراث حقیقت به وضوح دیده می‌شود. پیامبر اکرم (ص) که اسوه مجاهدان است ، هرگز راه مذاکره را نرست. پیمان صلح حبیبیه که با مشرکان و کفار معتقد شد ،

تجلی ایران فرهنگی در خرم‌آباد؛ گهواره تمدن بر نقشه جهان نقش بست

آغازگر راهی شد که امروز ما آن را «تمدن» می‌نامیم.

یادداشت

سیدرضا صالحی امیری

وزیر میراث فرهنگی ، گردشگری و صنایع دستی

در ساحت فرهنگی ایران ، اگر رویدادهایی رقم می‌خورد که فراتر از مرز جغرافیا و زمان ، به مثابه برگی از تاریخ تمدن بشر معنا می‌یابد. ثبت جهانی مکان‌های پیش از تاریخ «دره خرم‌آباد» در چهل و هفتمین اجلاس کمیته میراث جهانی یونسکو ، یکی از همان رخداد‌های یگانه است؛ لفظی که «ایران فرهنگی» بار دیگر از پس غبار قرون برخاست و در سپهر جهانی ، صدای پرتوین خویش را به گوش تاریخ رساند؛ گواهی دیگر بر جایگاه رفیع ایران در منظومه جهانی میراث بشری. اینک ایران با ۲۹ ثبت میراث ثبت شده جهانی ، نه فقط در رتبه‌های بالای جدول جهانی نشسته ، بلکه در قلب گفتمان هویت ، تاریخ و تمدن ایستاده است. اما آنچه ثبت «دره خرم‌آباد» را ممتاز می‌کند ، نه صرفاً ثبت آثار ، بلکه ارائه معنای تمدنی نهفته در لایه‌های خاک و سنگ جایی که انسان در هزاران سال پیش ، با اندیشه و ابزار

برای دفاع شجاعانه یک چیز است و کوبیدن بر طبل جنگ و ایجاد ناامنی روانی در جامعه چیز دیگر. بر خلاف کسانی که می‌خواهند ایران را در دام جنگی دائمی گرفتار کنند ، منافع ملی اقتضای آنست که باید حفظ آمادگی و عزت ملی ، را توسعه و پیشرفت را باز نگه داریم و امیدآفرینی و امنیت برای تولید و سرمایه‌گذاری را مداوم ببخشیم. دیپلماسی و قدرت نظامی ، هر دو ابزارهایی برای استیقای حقوق ملی هستند. همان‌گونه که نیروهای مسلح با جانفشانی از حریم کشور دفاع می‌کنند ، دیپلمات‌ها نیز با تلاش شبانه‌روزی برای احقاق حقوق ملت می‌کوشند. دوگانه‌سازی میان مذاکره و جنگ ، آن‌هم در چنین شرایط خطیری که جامعه و رای همه اختلاف سلاطین و نظرات ، به همبستگی کم نظیری دست پیدا کرده ، گناهی ناخوشودنی ، بلکه خیانت است. دشمن که نتوانست با حمله نظامی به اهداف خود برسد ، اکنون به دنبال ایجاد شکاف داخلی و ایجاد دو قطبی است. برخی با انتقاد از دیپلماسی و برخی با تضعیف قدرت دفاعی ، ناخوسته به این هدف دشمن کمک می‌کنند. حال آنکه همه ارکان نظام ، از دولت و مجلس گرفته تا نیروهای مسلح و نهاد‌های امنیتی ، در چهارچوب واحدی که رهبری ترسیم نموده‌وهی نمایند ، حرکت می‌کنند.

سعدی حکیم ، با ژرف نگری خاص خود سروده است : «چو شمشر پیکار برداشتی / آنکه دار پنهان ره‌اشتی» «این بیت ، جوهر حکمت سیاسی است ، ما شمشر دفاع را برداشته‌ایم و دشمن را عقب رانده‌ایم ، هنوز هم موشک‌ها در برابر هرتعری آماده شلیک است ، اما این دلیل نمی‌شود که راه صلح و گفت‌وگو را ببندیم. بلکه برعکس ، اکنون که قدرت خود را نشان داده‌ایم ، بهترین زمان برای گفت‌وگو از موضع اقتدار است. گفت‌وگو البته نه در بازیم صهیونیستی که ما اواره به رسمیت نمی‌شناسیم ، بلکه با ارباب او ، آمریکا.

هدف نهایی حکمرانی ، ایجاد امنیت ، رفاه و امید برای مردم است. شهدای ما جان خود را فدا کردند تا مردم در آرامش زندگی کنند ، نه اینکه کشور همواره در حال جنگ باشد. دیپلماسی هوشمند ، راهی برای تحقق این آرمان است؛ راهی که با خون شهدا هموار شده و باید با تدبیر سیاسی ادامه یابد.

نهایتاً باید گفت که تحلیل این مصاحبه ، فراتر از ارزیابی یک اقدام دیپلماتیک ، به بازخوانی استراتژی ملی در مواجهه با تهدیدات معاصر می‌انجامد. آنچه رئیس جمهوری در این گفت‌وگو نشان داد ، درک این واقعیت بود که در قرن بیست و یکم ، معادلات قدرت پیچیده‌تر از گذشته است. پیروزی پایدار نه فقط از طریق تسلط نظامی صرف ، بلکه از طریق توانایی ترجمه دستاوردهای میدانی به توافقات سیاسی حاصل می‌شود. این رویکرد که ریشه در واقع‌بینی استراتژیک دارد ، نشان می‌دهد که ایران می‌تواند هم‌زمان قدرتمند باشد و عقلانی عمل کند و از حقوق حقه خود دفاع کند و در عین حال ، مسیرهای دیپلماتیک را برای تأمین منافع ملی باز نگه دارد. در نهایت ، میراث واقعی این دوره ، در توانایی ایجاد توازن میان ابزارهای قدرت و استفاده هوشمندانه از آنها برای تضمین امنیت و پیشرفت پایدار خواهد بود.

مواجهه با ایران هراسی؛ روایتی از فرهنگ ، نه ترس

در جهانی که روایت‌ها هویت ساز و قدرت‌آفرین‌اند ، بازگشت به سرچشمه‌های تمدنی ، ضرورتی استراتژیک است. در جهانی که هویت‌زدایی از خاستگاه‌های تمدنی بخشی از دستور کار قدرت‌های رسانه‌ای است ، ثبت جهانی میراث فرهنگی ، علمی و راهبردی به پروژه ایران هراسی است. ایران را نباید با تئیرهای سیاسی شناخت ، بلکه باید آن را با نشانه‌های تمدنی‌اش خواند ؛ با چرخهای باستانی‌اش ، با نقش‌های صخره‌ای‌اش ، با سنگ‌چینه‌های تدفینی‌اش. این ثبت علاوه بر آنکه گامی در صیانت از حافظه تاریخی بشربوده ، روایتی است از ایران دیگر ؛ ایران اندیشه ، ایران دیپلماسی فرهنگی ، ایران صلح و گفت‌وگو. چه پاسخی رسانه‌ای اینک جهانیان بداندند سرزمینی که امروز در دامنه زاگرس ، سنگ‌نوشته‌ها و غارهای تاریخی‌اش را محافظت می‌کند ، همان سرزمینی است که هزاران سال پیش پایه‌های نخستین جامعه انسانی را بنا نهاده.

از ثبت تا توسعه

ثبت جهانی صرفاً یک افتخار نمادین نیست؛ یک سرمایه‌گذاری درازمدت فرهنگی ، اجتماعی و اقتصادی است. اکنون «دره خرم‌آباد» به مثابه یک مقصد جهانی ، با قابلیت منحصربه‌فرد برای

گردوغبار نیازمند پاسخ ملی و فراملی

یادداشت

شبنام انصاری

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست

در دو دهه گذشته پدیده گرد و غبار استان‌های زیادی از کشورمان را راحت تأثیر خود قرار داده است. قرارگیری ایران در کمربند خشک کره زمین باعث شده است که بخش‌هایی از کشور ما به‌طور پیوسته با آثار فرسایش بادی و گرد و غبار با منشأ داخلی یا خارجی مواجه باشد. ۳۴ میلیون و ۶۰۰ هزار هکتار از اراضی کشور که حدود ۲۱ درصد خاک ایران را شامل می‌شود از مناطق مستعد گرد و غبار است. از این مقدار ۵ میلیون و ۶۰۰ هزار هکتار در دسته «کانون‌های بحرانی» قرار دارند که گرد و غبار از آنها به‌صورت فعال منتشر می‌شود.

همچنین کانون‌های فرامرزی گردوغبار با منشأ عراق ، سوریه ، عربستان و حتی شمال آفریقا نیز طی سال‌ها کشور ما را تحت تأثیر قرار داده‌است و در برخی موارد به دلیل ریزدانی ، مداوم زمانی بیشتری داشته‌و سطح گسترده‌تری از کشور را دربر گرفته است. به نحوی که نواحی مرکزی و دامنه‌های جنوبی البرز هم از این پدیده متأثر می‌شود. رخداد فرسایش بادی در کشور ما دارای سابقه است. اما در سال‌های گذشته بنا به مجموعه دلایل و عواملی مانند وقوع خشکسالی‌ها و تغییر شرایط اقلیمی و نیز عوامل انسان‌ساخت مانند تغییر در رژیم عیدرولوزیک و مدیریت ناصحیح منابع آب ، خاک ، پوشش گیاهی و بهره‌برداری ناپایدار ، متأسفانه پدیده گردوغبار شدت گرفته است. به‌رغم برخی اقدامات در تثبیت و مهار عرصه‌های بحرانی داخلی گردوغبار ، خشک‌شدن تالاب‌ها ، بیابان‌زایی و افت پوشش گیاهی موجب شده است که کم‌آکان کانون‌های داخلی گرد و غبار به عنوان یک منبع تهدید بالقوه بویژه در فصول گرم سال محسوب شوند. با وجود این از حیث مقایسه ، بررسی‌های اقلیمی می‌دهدنتهایی از کانون‌های بحرانی منشأگرد و غبار در عراق حدود ۸ میلیون هکتار وسعت دارد که اهمیت توجیه به موضوع دیپلماسی در مواجهه با پدیده گرد و غبار در منطقه را روشن می‌سازد. در این زمینه باید به افزایش رویدادهای گرد و غبار از دهه ۱۳۸۰ شمسی به‌لر کم‌تر ، کشور ، لزوم تهیه سند ملی و منطقه‌ای مقابله با این پدیده اهمیت پیدا کرد. به دنبال آن

اقداماتی برای تدوین «برنامه عمل ملی و منطقه‌ای» با هدف تعیین سیاست‌های اجرایی ، تکالیف دستگاه‌ها ، تشکیل ستاد مقابله با پدیده گرد و غبار و همچنین تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی دولت و نیز تهیه طرح‌های مدیریتی استان‌های درگیر گرد و غبار در دستور کار قرار گرفت. سازمان حفاظت محیط زیست مرجع سیاست‌گذاری و هماهنگی در زمینه گرد و غبار است و اجرای اقدامات برعهده ۱۵ دستگاه عضو ستاد ملی گرد و غبار است. در کنار همه برنامه‌های مدیریتی که منک به سیاست‌های داخلی و همکاری‌های بین‌المللی و منطقه‌ای است ، موضوع پیش‌آگهی و پایش طوفان‌های گرد و غبار از یک سو و شنش و اندازه‌گیری ذرات معلق از سوی دیگر برای تصمیم‌گیری‌های مدیریتی و برنامه‌های کاهش و سازگاری با این پدیده - که به نظر می‌رسد به دلیل جنگ‌ها و منازعات ، تنش‌های سیاسی و خشکسالی‌ها در منطقه غرب آسیا و ایران روند افزایشی دارد - یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر بوده است. مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، منطقه‌ای ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری با مواردی بودند که در این توافقات مطرح بودند که آن‌گونه که باید عملیاتی نشده‌اند. لذا ضرورت دارد با تقویت دیپلماسی ، چندین تفاهنامه مشترک با کشورهای همسایه در حوزه مقابله با گردوغبار داشته‌است ؛ موضوعاتی چون احیای تالاب‌ها ، پوشش گیاهی ، پروتکل‌های مدیریت اضطراری ، ایجاد شبکه‌های پایش و تبادل داده‌ها و افزایش سازگاری